

LIFE DINALP BEAR Upravljanje i zaštita populacije smeđih medvjeda u sjevernim Dinaridima i Alpama

KAKO REAGIRATI?

Crtež: Igor Pičulin

Općenito, najvažnije je da ostanete pribrani i procijenite situaciju kada susretnete medvjeda. Vaši sljedeći koraci ovise o danoj situaciji.

Najčešće reakcije medvjeda kada zamijeti ljudsko prisustvo su:

- » Medvjed odmah napusti područje, u mnogim slučajevima čak i prije nego što mi otkrijemo njegovu prisutnost.
- » Medvjed se diže na stražnje noge kako bi bolje pregledao svoju okolinu. Ovo nije agresivan stav. U tom slučaju pokažite svoju prisutnost govoreći mirno - tako će medvjed prepoznati ljudsku prisutnost i povući se.

Kako se ponašati:

- » Medvjedi u Europi ne napadaju ljude iz agresije, nego zbog straha ili osjećaja ugroženosti.
- » Kad ugledate medvjeda iz daljine, povucite se polako u smjeru svog dolaska i dajte medvjedu dovoljno prostora da nastavi svoj put. Nikada nemojte bježati!

- » Ako vam medvjed dolazi ususret, a još vas nije opazio, učinite se prepoznatljivima govoreći mirno i polako se povlačite. Medvjedi imaju osrednji vid, a moraju vas identificirati kao čovjeka. U isto vrijeme, dajte mu do znanja da ne predstavljate prijetnju. Medvjed će se najvjerojatnije odmah povući, no ipak nastavite pratiti njegovo ponašanje.
- » Ako naiđete na medvjeda u neposrednoj blizini (posebno ako je to ženka s mladunčadi): zaustavite se, ostanite smireni te se polako povlačite prema natrag bez naglih pokreta i vike.
- » Ne bacajte kamenje niti bilo kakve predmete prema medvjedu. Medvjed koji se osjeća ugrožen može djelovati u samoobrani, pri čemu se povećava rizik njegove agresivne reakcije.
- » U iznimnim slučajevima medvjed može izvesti lažni napad bez fizičkog kontakta s ciljem da udalji neželjene posjetitelje.
- » Ako vas medvjed napada, ne pokušavajte mu uzvratiti. Stanite mirno ili polako ležite na tlo licem prema dolje. Medvjed će se najvjerojatnije zaustaviti ispred vas i neće biti nikakva fizičkog kontakta.
- » Međutim, teško je procijeniti želi li vas medvjed samo zastrašiti. Pretvaranjem da ste mrtvi, a prije nego što dođe do kontakta, možete pokazati medvjedu da niste prijatelja. Kad ležite na zemlji, stavite ruke oko vrata kako biste zaštitili glavu i lice. Budite pasivni. Pokušajte ostati što mirniji sve dok napad ne završi. Prije ustajanja provjerite je li medvjed još uvijek prisutan u vašoj neposrednoj blizini.
- » Zapamtite: nikada nemojte bježati od medvjeda. Medvjedi mogu trčati brzinom i do 50 km/h. Uхватit će vas u nekoliko metara, bez obzira na vrstu terena. Iznimka je kada ste u mogućnosti doći do sigurnosti (npr. automobila) u nekoliko koraka. Penjanje na stablo može pomoći - iako su medvjedi dobri penjači, rijetko će se penjati za vama.
- » Nikada ne prilazite mladunčadi medvjeda, čak i ako izgledaju znatiželjni ili napušteni. Ako ih uočite, povucite se, jer njihova majka nije daleko.

KAKO SE PONAŠATI U STANIŠTU MEDVJEDA

Medvjed koji stoji na stražnjim nogama pokazuje znatiželju.

Izvođači projekta:

Sufinancijeri:

LIFE DINALP BEAR - Upravljanje i zaštita populacije smeđih medvjeda u sjevernim Dinaridima i Alpama - LIFE13 NAT/SI/000550

Naslovná fotografija: Janez Papež
Grafički dizajn: Mrož arhitektura, oblikovanje d.o.o.
Tisak: PRS P&G GREGOR VIRANT s.p.
Broj tiskanih primjeraka: 4000
Tiskano na recikliranom papiru. Besplatni primjerak.
Informacije: dinalpbear@gmail.com
Siječanj 2015

www.dinalpbear.eu
www.facebook.com/dinalpbear
twitter.com/DinalpBear

Uz doprinos LIFE finansijskog instrumenta Europske unije.

Cilj ovog letka, koji objavljuje projektni tim LIFE DINALP BEAR, je pružiti ispravne odgovore ljudima koji žive u područjima obitavanja medvjeda ili ih samo posjećuju, a u slučaju susreta sa smeđim medvjedom. Imajte na umu da ne postoji jamstvo u vezi s onim što se može dogoditi ako naiđete na medvjeda. Naš cilj je proširiti znanje o medvjedima i promovirati suživot čovjeka i medvjeda u Dinaridima i Alpama. Kako biste saznali više o našem projektu, posjetite našu web stranicu na www.dinalpbear.eu.

ZA POČETAK...

Medvjedi izbjegavaju susrete s ljudima.

Smeđi medvjed (*Ursus arctos*) najveća je zvijer u Europi i važna sastavnica dobro očuvanog okoliša. Karizmatična je vrsta koja izaziva poštovanje kod ljudi. Čak i u područjima poput Dinarida, gdje medvjeda ima u izobilju, nije ga uobičajeno susresti. Medvjedi su u pravilu vrlo sramežljivi. Oni vide ljude kao prijetnju i izbjegavaju sukobe. Međutim, susreti se ipak mogu dogoditi. Stoga se moramo upoznati s njihovim ponašanjem kako bismo znali procijeniti okolnosti ako susretnemo medvjeda. Također, treba znati kako se ponašati kada ste posjetitelj staništa medvjeda.

KOJE JE ČINJENICE VAŽNO ZNATI?

Ženka s mladuncima ima snažan zaštitnički instinkt.

- » Medvjedi u Europi ne vide ljude kao potencijalni plijen i općenito izbjegavaju bliske susrete.
- » Medvjedi napadaju vrlo rijetko i većina napada su lažni napadi (prijetnja).
- » Medvjedi napadaju samo u samoobrani kada ih čovjek iznenadi ili izazove. Najčešće situacije koje izazivaju takvo ponašanje su:
 - » iznenadni bliski susret sa ženkom s mladima
 - » prilaženje ozlijeđenom medvjedu
 - » iznenadni bliski susret s medvjedom koji nema kamo odstupiti
 - » pas koji nije na povodcu izazove medvjeda i zatim traži zaštitu vlasnika
 - » prilazak medvjedu koji jede
 - » dolazak u bliski kontakt s medvjedom koji se ne boji ljudi (medvjed naviknut na ljude, problematični medvjed).

KAKO SE PONAŠATI U STANIŠTU MEDVJEDA?

- Medvjedi napadaju isključivo kada su iznenađeni ili izazvani.
- Budite uočljivi.
- Nikad ne hranite medvjede.

- Kao i sve divlje životinje, medvjedi ne vole biti iznenađeni. Imaju dobro razvijene osjete njuha i sluha pomoću kojih izbjegavaju ljude. Opće pravilo za izbjegavanje bliskih susreta s medvjedima je eliminirati element iznenađenja tako da najavimo svoju prisutnost.
- » Naša prisutnost u staništu medvjeda ne bi smjela biti tako tiha da bi mogla iznenaditi medvjeda. **Budite primjetljivi**, pogotovo kad se krećete kroz gustu vegetaciju ili nepristupačnim terenima.
- » **Psa vodite na povodcu.** Ako vaš pas naiđe na medvjeda, vjerojatno će pojuriti prema njemu, a potom ga dovesti do vas tražeći zaštitu.
- » Ako vidite medvjeda, **ne prilazite mu** niti ga uznemiravajte (npr. bacajući kamenje na njega).
- » **Ne hranite medvjeda**, čak i ako izgleda mirno i znatiželjno.

- » **Držite se podalje od medvjeda koji se hrani na nekoj lešini ili klaoničkim otpacima.** U većini slučajeva medvjed će se povući od izvora hrane, ali također može odabrati da ga brani od uljeza.
- » **Nemojte se približavati medvjedom brlogu ili ulaziti u njega.**
- » **Ne ostavljajte ostatke hrane ili bilo kakav organski otpad u šumi, njenim rubovima ili u neposrednoj blizini planinarskih domova.** Sav otpad mora biti pohranjen u odgovarajućim kontejnerima nepristupačnim medvjedima ili odnesen sa sobom. Važno je da medvjedi ne povezuju izvore hrane s ljudskom prisutnošću, jer je to jedan od glavnih uzroka sukoba ljudi i medvjeda. **U našem je interesu održati medvjedu prirodnu sramežljivost.**

Sav otpad mora biti nepristupačan medvjedima.
Psa vodite na povodcu.

* Izvor: Kaczensky et al. 2012. Status, management and distribution of large carnivores – bear, lynx, wolf & wolverine – in Europe, EC, contract N°070307/2012/629085/SER/B3.